

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/44/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201456
Dátum vydania rozhodnutia:	14.01.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012201456.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobcu: MAC TV, s.r.o., Brečtanova 1, Bratislava, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Bugala - Ďurček, s.r.o., Drotárska cesta 102, Bratislava, proti žalovanému: Rada pre vysielanie a retransmisiu, Dobrovičova 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. RL/35/2012 zo dňa 24. apríla 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti Krajskému súdu v Bratislave č. k. 1S/188/2012-75 zo dňa 13. júna 2013, jednomyselne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/188/2012-75 zo dňa 13. júna 2013 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. RL/35/2012 zo dňa 24. apríla 2012, ktorým bola žalobcovi uložená podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení účinnom k 07.12.2010 (ďalej len zákon č. 308/2000 Z.z) sankcia - upozornenie na porušenie zákona za to, že porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že na programovej službe JOJ v programe Noviny odvysielal dňa 5.12.2011 cca o 19,30 hod. príspevok s názvom „Českí lekári nekomentujú- L. B. ich prirovnal k okupantom“, v ktorom došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že žalovaný dostatočne zistil skutkový stav a správne aplikoval relevantné ustanovenie zákona, pričom rozhodnutie žalovaného nevykazuje žiadne formálne ani logické

nedostatky, spĺňa teda všetky náležitosti uvedené

v § 47 správneho poriadku a je zároveň riadne a dostatočne odôvodnené. Keďže krajský súd konštatoval, že žalobca nebol na svojich právach ukrátený predmetným rozhodnutím ani postupom správneho orgánu a námietky žalobcu neodôvodňovali zrušenie predmetného rozhodnutia, rozhodol tak, že podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) žalobu zamietol.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie včas a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že zruší rozhodnutie Rady a vráti jej vec na ďalšie konanie alebo tak, že napadnuté rozhodnutie zruší a vráti vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si žalobca uplatnil náhradu trov konania v celkovej výške 713,42 €.

V dôvodoch podaného odvolania uviedol, že prvostupňový súd síce konštatoval, že boli naplnené znaky pokračovacieho správneho deliktu, ale zároveň neuznal žalobcovu námietku ako dôvodnú, pričom svoj záver súd ďalej nijako nezdôvodnil, nepodložil ho dostupnou judikatúrou ani vlastnou argumentáciou, čo je podľa žalobcu ústavne neudržateľné. Prvostupňový súd sa plne stotožnil s názorom žalovanej, podľa ktorej každý skutok predstavoval samostatný skutok a nie čiastkový. V tejto súvislosti však nie je žalobcovi zrejmé s akým názorom sa súd stotožnil, keďže v napadnutom rozhodnutí žalovanej nie je nijakým spôsobom vyjadrený názor žalovanej k tomuto žalobnému dôvodu. Žalobca považuje rozhodnutie prvostupňového súdu za zásah do práv žalobcu na spravodlivé súdne konanie a zároveň odňatie možnosti konať pred súdom.

Ďalším žalobným dôvodom žalobca namietal skutočnosť, že prvostupňový súd nesprávne posúdil situáciu neposkytnutia priestoru na vyjadrenie p. B., keďže podľa súdu nie je v rozpore s právom žalobcu na slobodu prejavu. Žalobca poukázal na Nález Ústavného súdu SR (ďalej len ÚS) sp. zn. PL ÚS 15/1998 zo dňa 11. marca 1999, v ktorom ÚS mal konštatovať, že „je úlohou štátu a to výlučne demonopolizácie masmédií zvyšovať pravdepodobnosť, že verejnosť bude prijímať objektívne, pravdivé a nestranné informácie, pričom túto úlohu nie je možné previesť na orgán štátu, ktorý bude o pravdivosti, objektívnosti a nestrannosti informácií rozhodovať a ani na žalobcu, ako zástupcu masmédií, ktorého úlohou s právom je šíriť informácie, akéhokoľvek druhu a kvality.“ Žalobca uviedol, že závery prvostupňového súdu sú absolútne nezlučiteľné s právom na šírenie informácií a sú v praxi nezrealizovateľné.

Žalobca poukázal v odvolaní aj na to, že mu žalovaná uložila sankciu za neuvedenie zdroja svojich informácií, pričom podľa žalobcu je ochrana zdroja informácií úplne základným kameňom práva na informácie a práva na slobodu prejavu. Bez zabezpečenia ochrany novinárskych zdrojov by nebolo možné zabezpečiť právo na informácie, keďže zdroje by sa „báli“ poskytovať informácie z dôvodu odhalenia ich identity.

Na záver žalobca uviedol, že prvostupňový súd sa vôbec nezaoberal žalobným dôvodom, ktorým žalobca namietal, že dôkazy použité v neprospech žalobcu neboli získané nezákonne na základe štátneho donútenia v rozpore s právom žalobcu neobviňovať seba samého, pričom o získaní a oboznámení sa s týmto dôkazom žalovaný nespísal žiadnu zápisnicu. Vyhotovenie zápisnice má pri jedinom dôkaze pre žalobcu veľký význam, nakoľko je zo zápisnice možné zistiť miesto, čas, označenie a popis priebehu vykonania predmetného úkonu a tiež identifikáciu prítomných osôb. V súvislosti s touto námietkou sa žalobca zamerail tiež na to, že prvostupňový súd opomenul riešiť skutočnosť, či je jediný dôkaz dostatočný na zistenie skutkového stavu a zároveň žalovaná ani súd neposkytli žalobcovi možnosť na doplnenie dôkazov, čím podľa žalobcu opätovne zasiahli do práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie a odňali mu možnosť konať pred súdom.

III.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k 1S/188/2012-75 zo dňa 13. júna 2013 potvrdil.

Podľa ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z., je vysielateľ povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov, názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru. Žalovaná uviedla, že pojmy objektivnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah. Za hlavné kritériá objektivity spravodajských príspevkov sa vo všeobecnosti považujú pravdivosť, relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

Žalovaný uviedol, že nie je pravdivé tvrdenie žalobcu, že prvostupňový súd konštatoval naplnenie znakov pokračujúceho správneho deliktu, ale že bola naplnená skutková podstata toho istého správneho deliktu, avšak nebolo možné posudzovať tento skutok ako jeden. Žalovaná poukázala v tejto súvislosti na rozsudok NS SR vo veci sp. zn. 3SŽ/41/2011 (str. 5), v ktorom NS SR nepovažoval odvysielanie programov Teleráno, v ktorých došlo k porušeniu povinnosti podľa § 38 ods. 4 zákona č. 308/2004 Z.z., za pokračujúci správny delikt, nakoľko medzi jednotlivými skutkami nebola: „dostatočná rovnorodosť skutkových dejov“ a nebola daná „objektívna súvislosť v spôsobe ich spáchania,“ pričom „posúdenie určitého konania, či naplnia znaky správneho deliktu... uskutočňuje odporca (žalovaná) správnu úvahou, preto musí posúdiť všetky okolnosti daného prípadu, teda každý prípad posudzovať individuálne.“ Žalovaná uviedla, že v predmetnom prípade bolo problematické nesprostredkovanie vyjadrenia M. B. k údajnému navodeniu stavu verejného ohrozenia, príp. spáchaniu trestného činu vydierania v súvislosti s výzvami adresovanými lekárom, aby opustili svojich pacientov a uvádzanie netransparentných informácií, pričom ďalšie dva prípady, ktoré žalobca považoval za čiastkové útoky pokračujúceho správneho deliktu boli problematické v iných pochybeniach. Žalovaná z tohto dôvodu nenašla prepojenie z hľadiska spôsobu spáchania jednotlivých protiprávných konaní.

Žalobca sa snaží účelovo navodiť dojem, že žalovaný neoprávnene zasiahol do jeho ústavného práva na slobodu prejavu a obmedzil ho v jeho práve slobodne šíriť informácie. Sloboda prejavu však nie je absolútna a aj v demokratickej spoločnosti má svoje limity. Z Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že slobodu prejavu možno obmedziť iba zákonom. Žalobca tým, že neposkytol priestor a ani iným spôsobom nesprostredkoval vyjadrenie M. B. v príspevku, porušil ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z., ktoré obmedzuje právo na slobodu prejavu v spravodajských a politicko-publicistických programoch, a to tak, že vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť týchto programov. Nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 15/1998, na ktorý poukázal žalobca, sa v relevantnej časti týkal obmedzenia práva verejnosti na informácie, nie obmedzenia slobody prejavu. Štát nemá obmedzovať právo verejnosti na informácie tým, že si uzurpuje právo povoliť poskytovanie len tých informácií, ktoré vyhodnotí ako pravdivé. Týmto svojím nálezom však ústavný súd nevylúčil obmedzenie slobody prejavu za účelom zachovania práva verejnosti na informácie. Ak v spravodajskom programe vysielateľ informuje jednostranne a netransparentne, tak v demokratickej spoločnosti vznikne naliehavá spoločenská potreba na zásah do slobody prejavu, majúca svoj základ v potrebe presných a vyvážených informácií. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S/80/2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžo/33/2012, v ktorom súd konštatoval, že aj vyjadrenie typu „bez komentára“ je vyjadrením dotknutej osoby. Snaha získať vyjadrenie dotknutých osôb musí byť jasná z obsahu vysielania.

Žalovaná posúdila žalobný dôvod neuvedenie zdroja informácií za irelevantný argument, nakoľko transparentnosť vo vysielaní spravodajských programov má zabezpečiť informovanosť recipientov o relevancii sprostredkovaných informácií. Sám žalobca vo vysielaní uviedol, že väčšina informácií je derivatívnych, čiže informácie získané od iných subjektov napr. štátnych orgánov. V predmetnom odvysielanom príspevku bol uvedený štatistický údaj („LOZ odsudzuje viac ako 80% ľudí...“) bez toho, aby bolo zrejmé odkiaľ tento údaj pochádza, či je výsledkom seriózneho prieskumu alebo či je vymyslený.

Pri argumentácii na žalobný dôvod, v ktorom žalobca namietal zákonnosť získania jediného dôkazu, žalovaná odkazuje na viaceré rozhodnutia Krajského súdu, Najvyššieho súdu SR (ďalej len „NS SR“) aj Ústavný súd SR (ďalej len „ÚS SR“), v ktorých súdy opakovane judikovali, že vyžiadanie záznamov vysielania Radou, resp. povinnosť doručiť ich, a ich použitie ako podkladu pre rozhodnutie Rady nie je v rozpore s privilegiom neobviňovať seba samého, ktoré je obsiahnuté v práve na spravodlivý súdny proces. Konkrétne v rozsudku NS SR vo veci sp. zn. 4SŽ/19/2012, NS SR uviedol: „Pokiaľ ide o samotnú žiadosť o poskytnutie záznamu najvyšší súd k argumentácii navrhovateľa uvádza, že Rada neporušila žiadne ustanovenie zákona vyžiadaním si záznamu vysielania a vysielateľ poskytnutím záznamu plnil na základe požiadavky Rady svoju zákonom uloženú povinnosť... Vyžiadanie si záznamu vysielania ako jednej z foriem výkonu dohľadu nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie a jeho predloženie nie je predložením dôkazu proti sebe, ale poskytnutím informácií o svojej činnosti, s ktorým počíta všeobecne záväzný právny predpis,“ ako aj ďalších rozsudkoch NS SR (sp. zn. 8SŽ/15/2011, 2SŽ/25/2012). Podobný názor mal aj ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 12/2013-10, 47/2013-26 a II. ÚS 291/2013) a tiež Európsky súd pre ľudské práva pri sťažnostiach č. 19187/91, č. 38544/97, č. 76574/01.

S poukazom na argument žalobcu, že nebola spísaná žiadna zápisnica o získaní a oboznámení sa s jediným dôkazom, sa žalovaná domnieva, že sudcovia prvostupňového súdu sú natoľko fundovaní, aby vedeli posúdiť, či v predloženom administratívnom spise chýbajú nejaké dokumenty, resp. či zistený skutkový stav zodpovedá predloženým listinám.

Podľa § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. dala žalovaná priestor žalobcovi vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia ešte pred vydaním rozhodnutia. Žalobca mal tiež možnosť navrhnúť ďalšie dôkazy na podporu svojich tvrdení, čo aj urobil. Zároveň žalovaná v poučení upozornila žalobcu, že ak svoje procesné práva nevyužije, žalovaná rozhodne aj bez jeho stanoviska. Žalovaná súhlasí so žalobcom v tom, že zápisnicu o vykonaní dôkazu nemožno stotožňovať s prepisom/popisom skutkového stavu, nakoľko tento prepis je len nevyhnutným prejavom zásady písomnosti v správnom konaní.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 212 ods. 1 O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a rozsudok verejne vyhlásil.

Žalovaná rozhodnutím č. RL/35/2012 zo dňa 24.04.2012 uložila žalobcovi podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. sankciu - upozornenie na porušenie zákona za to, že porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že dňa 05.12.2011 o cca 19.30 hod. odvysielal v rámci programovej služby JOJ, v programe Noviny príspevok s názvom „Českí lekári nekomentujú - L. B. ich prirovnal k okupantom“, v ktorom neposkytol priestor na vyjadrenie M. B. k tvrdeniam, podľa ktorých svojimi výzvami adresovanými lekármi, aby opustili svojich pacientov, mohol spôsobiť stav verejného ohrozenia, príp. sa dopustiť trestného činu vydierania a v ktorom neuviedol zdroj, z ktorého pochádza informácia o percente nespokojných osôb a tvrdenie, že z členov Lekárskeho odborového združenia sa stali obyčajní kriminálnici a informáciu o tom, ktorí právnicki hodnotia konanie M. B. ako trestný čin vydierania, čím nebola zabezpečená objektívnosť a nestrannosť tohto programu.

Spornou zostala skutočnosť, či odvysielaný príspevok v rámci spravodajského programu bol objektívny a nestranný, či názory a hodnotiace komentáre boli oddelené od informácií spravodajského charakteru, a teda či vysielateľ zabezpečil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa oboznámil s obsahom pripojeného administratívneho a

súdneho spisu, s obsahom napadnutého rozhodnutia žalovaného

č. RL/35/2012 zo dňa 24.04.2012, ako aj s prepisom predmetného príspevku a s obsahom obrazovo-zvukového záznamu predmetného príspevku.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 16 ods. 3 písm. b/, l/ zákona č. 308/2000 Z.z. vysielateľ je povinný:

- zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru;
- uchovávať súvislé záznamy vysielania počas 45 dní odo dňa ich vysielania v zodpovedajúcej kvalite; na vyžiadanie rady poskytne vysielateľ záznam vysielania na zvyčajnom technickom nosiči, ktorého druh určí rada v licencií po dohode s vysielateľom;

Podľa čl. 7 ods. 3 Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii Prevádzkovateľ vysielania je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.

Podľa § 64 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada ukladá tieto sankcie:

- a) upozornenie na porušenie zákona,
- b) odvysielanie oznamu o porušení zákona,
- c) pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti,
- d) pokutu,
- e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. poslaním Rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z.z. Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

Účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. je vytvorenie objektívneho priestoru pre pluralitu názorov o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu a zároveň zamedzenie zneužitia vysielacieho času v spravodajských a politicko-publicistických programoch na prezentovanie jednostranne zameraných informácií. Je zrejmé, že mediálna prezentácia názorov len jednej názorovej skupiny je v demokratickej spoločnosti nežiaducim javom, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva. Ten vo svojej judikatúre vyslovil názor, že médiá zohrávajú podstatnú úlohu v demokratickej spoločnosti. Pasívnym recipientom informácií, občanom, musí byť umožnené prijímať rozmanité informácie, aby si spomedzi nich mohli vybrať a vytvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor, pričom práve pluralita myšlienok a informácií je to, čo robí demokratickú spoločnosť demokratickou (CASE OF ÇETIN AND OTHERS v. TURKEY, Applications nos. 40153/98 and 40160/98, bod č. 64).

Pojmy objektívnosť a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie. Žalovaná ich interpretovala v napadnutom rozhodnutí. Žalovaná má v zmysle § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. povinnosť upozorniť vysielateľa na porušenie zákona. Upozornenie je sankciou preventívneho charakteru a je predpokladom uloženia pokuty za druhovo zhodné protiprávne správanie vysielateľa vytýkané v upozornení. Žalovaná musí v upozornení identifikovať, akým konaním vysielateľa došlo k porušeniu povinnosti.

Vzhľadom na zákonné vymedzenie povinností vysielateľa všeobecnými pojmami bolo právom žalovanej a vlastne aj nevyhnutnosťou zvoliť kritériá pre posudzovanie plnenia základných povinností vysielateľa a tým naplniť všeobecné zákonné definície konkrétnym obsahom. S ohľadom na obsah pojmov objektívnosť a nestrannosť, žalovaná správne vyhodnotila posudzovaný príspevok ako nespĺňajúci požadované atribúty objektívnosti a nestrannosti, keďže nebol poskytnutý priestor na vyjadrenie druhej strane. Žalovaná sa podľa názoru odvolacieho súdu dostatočným spôsobom vysporiadala s odôvodnením, že odvysielaný príspevok nebol nestranný, keďže nebol poskytnutý priestor obom stranám, preto bolo namieste využiť zákonné obmedzenie slobody prejavu v zmysle § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z.

Na obsah spravodajských a politicko-publicistických programov sa kladú vyššie kvalitatívne nároky, ktoré spočívajú najmä v objektívnosti a nestrannosti odvysielaných informácií.

Žalobca v podanom odvolaní uviedol, že recipient si vie vyhodnotiť, či určitá informácia bola alebo nebola objektívna a nie je úlohou štátu „uvažovať za ľudí“ a určovať, ktorá informácia je objektívna a ktorá nie. Senát odvolacieho súdu sa s argumentáciou žalobcu nestotožnil. Predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že na rozhodnutie recipienta a utvorenie si názoru o veci je nevyhnutné, aby vysielateľ zabezpečil sprístupnenie viacerých názorov a nie len poskytnúť obsahovo jednostranné spravodajstvo. Požiadavka zákona, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné vyplýva aj z čl. 7 ods. 3 Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii, ako aj z Rezolúcie 428 (1970) Parlamentného zhromaždenia Rady Európy.

Žalovaná žiadnym spôsobom nezasahuje do techniky ani formy spracovania príspevku, ale len poskytuje návod ako má žalobca dodržiavať povinnosti stanovené § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. V súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami senát odvolacieho súdu dospel k záveru, že v danej veci mal žalobca možnosť zabezpečiť nestrannosť spravodajstva a to poskytnutím priestoru na vyjadrenie p. B..

Zároveň dáva do pozornosti i rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/33/2012, v ktorom súd okrem iného konštatoval, že aj vyjadrenie typu „bez komentára“ je vyjadrením dotknutej osoby. Konečné rozhodnutie, ako zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť vysielaných programov však spočíva na vysielateľovi.

Sloboda prejavu patrí k najdôležitejším politickým základným právam, pretože prispieva k názorovej pluralite v spoločnosti. Dôležité je všetko, čo je ohľadom danej témy zobrazené, odvysielané a v akom kontexte a aby boli predkladané informácie objektívne a vyvážené. Spôsob zobrazenia danej témy však musí byť taký, ktorý neznižuje ľudskú dôstojnosť, t.j. snaží sa konkrétne zobrazené osoby za podmienok daných povahou vysielanej informácie, čo možno najviac chrániť.

K námietke navrhovateľky týkajúcej sa posúdenia skutku, ako pokračujúceho správneho deliktu, senát najvyššieho súdu uvádza, že skutočnosť, že páchatel porušil tú istú povinnosť nestačí na vyhodnotenie jeho konania ako pokračujúceho správneho deliktu (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3SŽ/41/2011). Odporkyňa použitím správnej úvahy posudzuje všetky protiprávne konania individuálne. O pokračujúci správny delikt by išlo v prípade ak čiastkové útoky, vedené jednotným zámerom, spojené rovnakým

alebo podobným spôsobom spáchania časovo spolu súviseli, súvisel by aj ich predmet útoku a naplnili by rovnakú skutkovú podstatu. Odporkyňa posúdila, že v danom prípade nebola naplnená podmienka objektívnej súvislosti v spôsobe spáchania protiprávneho konania a ani objektívna súvislosť v čase a predmete útoku jednotlivých konaní, na ktoré poukázala navrhovateľka. Najvyšší súd sa viackrát vo svojej judikatúre vyjadril k analógii trestného práva so správnym trestaním, avšak zatiaľ nie sú stanovené jednoznačné podmienky pre použitie analógie trestného práva v administratívnom trestaní. Výbor ministrov poskytol dňa 13.02.1991 na 452 stretnutí zástupcov ministrov Odporúčanie Výboru ministrov č. (91) 1 členským štátom o správnych sankciách, pričom medzi tam uvedenými zásadami sa nenachádza žiadna zásada, podľa ktorej by na základe analógie bolo potrebné v správnom konaní aplikovať pravidlá pre triedenie trestných činov z časového hľadiska, takým spôsobom, ako to požaduje navrhovateľka.

K námietke žalobcu týkajúcej sa posúdenia, či ide o pokračujúci správny delikt sa senát odvolacieho súdu stotožňuje s argumentáciou Rady uvedenou vo vyjadrení k žalobe žalobcu a zároveň aj s rozsudkom prvostupňového súdu. V súvislosti s touto námietkou senát najvyššieho súdu odkazuje i na rozsudok NS SR vo veci sp. zn. 3SŽ/22/2012, v ktorom sa už najvyšší súd zaoberal otázkou posúdenia pokračujúceho deliktu a rovnako sa v ňom vyjadril i k otázke povinnosti vysielateľa predkladať žalovanej záznamy z vysielania:

K námietke navrhovateľky ohľadom postupu odporkyne voči navrhovateľke pri vyžiadaní záznamu vysielania senát najvyššieho súdu poukazuje na svoje skoršie rozhodnutia, kde sa už touto námietkou podrobne zaoberal. Ide napr. o rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5SŽ/18/2011 zo dňa 29.03.2012, z ktorého vyberá: „Pokiaľ ide o samotnú žiadosť o poskytnutie záznamu najvyšší súd k argumentácii navrhovateľa uvádza, že zákon síce výslovne neupravuje formu a náležitosti tohto úkonu, ale vzhľadom na skutočnosť, že v podstate ide o výzvu na splnenie povinnosti vysielateľa uloženej mu zákonom, považuje doterajší spôsob konania Rady za súladný s účelom tohto ustanovenia zákona.

Požiadavka navrhovateľa na vydávanie samostatných rozhodnutí Rady za účelom vyžiadania záznamu vysielania v lehote do 45 dní od vysielania, vzhľadom na zloženie Rady (§ 6 zákona č. 308/2000 Z.z.), možnú periodicitu jej zasadaní, prípadné námietky vysielateľa proti dôvodom, resp. oprávnenosti žiadosti a potrebu rozhodnutia o týchto námietkach, predstavuje zbytočnú formalizáciu postupov, ktorá nemá oporu v citovanom zákonom ustanovení. Preto jej uplatnenie v predmetnej veci prvýkrát ako odvolacieho dôvodu, najvyšší súd vychádzajúc jednak z citovaných ustanovení zákona č. 308/2000 Z.z., jeho účelu a systematickej súvislosti a jednak z doteraz ustálenej súdnej praxe a judikatúry, vyhodnotil ako zjavne účelové až špekulatívne.“

Taktiež aj ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 564/2012 zo dňa 13.11.2012 uviedol: „K problému formy, akou Rada požadovala záznam vysielania od sťažovateľky, ústavný súd uvádza, že ide o námietku, ktorá nedosahuje ústavnú relevanciu. Ak zákon formálnu podobu procesného úkonu smerujúceho k realizácii kompetencie správneho orgánu nepredpisuje, potom z ústavného hľadiska nie je významné, akou formou správny orgán predmetný procesný úkon uskutoční. Dôležitá je len jeho obsahová stránka tak, aby adresát úkonu bol spôsobilý jednoznačne identifikovať správny orgán a povinnosť, ktorej splnenie sa od neho očakáva. Sťažovateľka v tomto zmysle žiadne námietky v sťažnosti nepredniesla, preto je akceptovateľný spôsob, akým sa najvyšší súd s otázkou formy realizácie dotknutého oprávnenia Rady vysporiadal.“

V súvislosti s námietkou nezákonného procesného postupu a nezákonne získaného dôkazného prostriedku senát najvyššieho súdu poukazuje na rímskoprávne pravidlo „nullus videtur dolo facere, qui iure suo utitur“ (nekoná protiprávne ten, kto využíva svoje práva), podľa ktorého, ak niekto koná v súlade s právom, nemožno takéto konanie považovať za protiprávne, nezákonné. Vysielatelia majú v zmysle § 16 ods. 3 písm. l/ zákona č. 308/2000 Z.z. povinnosť uchovávať záznamy vysielania počas 45 dní od ich vysielania a na vyžiadanie ich poskytnúť Rade. Rada má tejto povinnosti zodpovedajúce oprávnenie podľa § 5 ods. 1 písm. m/ zákona č. 308/2000 Z.z. žiadať záznamy vysielania od vysielateľov. Je pravdou, že na administratívne konanie týkajúce sa porušenia zákona č. 308/2000 Z.z. je potrebné aplikovať zásady trestného konania, avšak je potrebné uviesť, že Rada postupovala v súlade so

zákonom č. 308/2000 Z.z. a predloženie záznamu vysielania nie je možné považovať za predloženie dôkazu vo svoj neprospech. Predloženie záznamu vysielania predstavuje predloženie informácií, ktoré je vysielateľ povinný predložiť podľa zákona č. 308/2000 Z.z., je získaný na základe zákonného splnomocnenia a podmienok stanovených pri udelení licencie na vysielanie a preto nie je získaný v rozpore so zákonom.

Správny orgán svojím konaním neporušil prezumpciu nevinu, keďže v oznámení o začatí predmetného správneho konania uviedol, že začína správne konanie voči MAC TV, s.r.o., vo veci možného porušenia § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z.

K problematike ústavnosti § 16 ods. 3 písm. l/ zákona č. 308/2000 Z.z. sa tiež najvyšší súd vyjadril už viackrát vo svojich rozhodnutiach, napr. rozhodnutie sp. zn. 8Sž/29/2011 zo dňa 24.07.2012: „Porušenie zákazu donucovania k sebaobviňovaniu (nemo tenetur se ipsum accusare) môže podľa ustálenej judikatúry EŠLP viesť v určitých prípadoch k porušeniu čl. 6 Dohovoru, avšak v prejednávanej veci sa jednalo o splnenie zákonom stanovenej povinnosti, navrhovateľka nekonala ako osoba obvinená respektíve podozrivá zo spáchania správneho deliktu v priebehu konania o správnom delikte.“ Obdobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Sž/19/2012 zo dňa 30.10.2012: „Záznam vysielania, ktorý si odporkyňa v súlade so zákonom vyžiadala, presne a úplne zachytáva skutkový stav, obsah vysielania. V čase vyžiadania si záznamu ešte neprebiehala správne konanie voči vysielateľovi. Vyžiadanie si záznamu vysielania ako jednej z foriem výkonu dohľadu nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie a jeho predloženie, nie je predložením dôkazu proti sebe, ale poskytnutím informácií o svojej činnosti, s ktorým počíta všeobecne záväzný právny predpis. Takto získaný záznam, ktorý sa v správnom konaní môže stať podkladom pre rozhodnutie, nie je možné považovať za nezákonný, resp. neprípustný, ako to v podanom odvolaní navodzuje navrhovateľ.“

Pre úplnosť senát najvyššieho súdu poukazuje aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Sž/24/2012 zo dňa 27.03.2013: „Pokiaľ ide o samotnú žiadosť o poskytnutie záznamu najvyšší súd k argumentácii navrhovateľky uvádza, že Rada neporušila žiadne ustanovenie zákona vyžiadanim si záznamu vysielania a vysielateľ poskytnutím záznamu plnil na základe požiadavky Rady svoju zákonom uloženú povinnosť vysielateľa. Prevádzkovanie vysielania je licencovanou činnosťou, na ktorú sú kladené osobitné požiadavky a predloženie záznamu z vysielania na požiadanie Rady je súčasťou licencie na vysielanie a má evidenčný a archivačný charakter. Záznam vysielania, ktorý si odporkyňa v súlade so zákonom vyžiadala, presne a úplne zachytáva skutkový stav a obsah vysielania. V čase vyžiadania si záznamu ešte neprebiehala správne konanie voči vysielateľovi. Vyžiadanie si záznamu vysielania ako jednej z foriem výkonu dohľadu nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie a jeho predloženie nie je predložením dôkazu proti sebe, ako sa mylne domnieva navrhovateľka, ale poskytnutím informácií o svojej činnosti, s ktorým počíta všeobecne záväzný právny predpis. Takto získaný záznam, ktorý sa v správnom konaní môže stať podkladom pre rozhodnutie, nie je možné považovať za nezákonný, resp. neprípustný, ako to v podanom odvolaní navodzuje navrhovateľka. Samotnú existenciu tejto povinnosti nemožno preto vnímať ako rozpornú s čl. 6 Dohovoru, naviac, ide o predloženie pasívneho záznamu právnickou osobou, ktoré nevykazuje znaky podávania svedectva vo svoj neprospech. Najvyšší súd poukazuje v tejto súvislosti na svoju judikatúru, ktorá sa charakterom záznamu vysielania zaoberala (napríklad rozsudky vo veciach 3Sž/23/2012, 5Sž/18/2011, 5Sž/37/2011) a od ktorej nemá dôvod sa v prejednávanom prípade odchýliť. Námetka navrhovateľky týkajúca sa použitia nezákonne získaného dôkazu je preto podľa názoru najvyššieho súdu neopodstatnená.“

Rovnako je potrebné poukázať i na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len EŠLP), predovšetkým na tie prípady, keď vnútroštátne právo stanovuje povinnosť poskytnúť štátnym orgánom určité informácie, pričom za nerešpektovanie tejto povinnosti hrozí subjektu uloženie sankcie. Podľa EŠLP právo neobviňovať sám seba nejde až tak ďaleko, aby zahŕňalo napr. právo (nie povinnosť) podať daňové priznanie, aj keď je nesplnenie tejto povinnosti sankcionované, možno si len ťažko predstaviť účinné fungovanie daňových systémov v zmluvných krajinách. Privilégium nebyť nútený k vlastnému sebaobviňovaniu, nie je podľa EŠLP možné vykladať tak, že ide o poskytnutie určitej imunity pre činy motivované snahou vyhnúť sa sankcionovaniu (bližšie pozri napr. rozsudky Allen proti Spojenému

kráľovstvu zo dňa 10.09.2002; Elomaa proti Fínsku zo dňa 21.04.2009; O' Halloran a Francis proti Spojenému kráľovstvu).

Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. ako vecne správny potvrdil, keď dospel k totožnému záveru ako krajský súd, že v preskúmvanej veci bol správnym orgánom dostatočne zistený skutkový stav a z neho vyvodený správny právny záver. Nebolo preto v súdnom preskúmvacom konaní zistené porušenie zákona v postupe a rozhodovaní správneho orgánu.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý nemal úspech v odvolacom konaní, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný